

**Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis
Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et
Justitiae, Sive Decisivi Discursus**

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in
quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus
respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum
luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque
omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque
Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. XLIII. Romana locationis. An emphyteuta non possidens rem
emphyteuticam teneatur domino ad canones, seu pensiones, & quando.

---

urn:nbn:de:hbz:466:1-74102

per aliquod tempus, qui exactionis defectus non poterat possessoris culpe adscribi.

Impeditum autem ne fructus percipiat excusari à caducitate ob non solutos canones habetur in alia Romana domu Collegii Neophitorum hoc ist. disc. p. 38. & in decisione in ea causa edita 13. Januarii 1662. coram Albergato, ubi concordantes, quæ omnia insimul ponderata rem in claris ponere videbantur, considerando potissimum, quod ubi clare non constat, non solutionem proveniente experidia possessoris negando dominium, raro datur casus hujusmodi caducitatis, cum in omnem casum intret purgatio mora cum canonum oblatione de canonica æquitate passim admissa, & credo quod actores acieverint, dum amplius de causa actu non audiri.

solutionem canonum, quoniam qui non habet rei commodum, non debet ejusdem incommodum, vel onus subire, ut post Corbul. Clar. & alios Mantic. de tacit. lib. 22. tis. 27. n. 44 & 48. Fulgin. de emphyte. cit. de solue. canon. q. 1. n. 28. & 283.

Quod procedit etiam, si facto Principis, vel alio casu res pereat, seu alias inutilis reddatur, ut in punto situs rei emphyteutica, qui efficiatur via publica, Mantic. de tacit. lib. 2. tis. 24. n. 18. & Fulgin. d. tis. de solue. canon. q. 1. num. 93. vers. convenit autem, quod certum est, ubi rotas perit, secus autem si in parte, cum tunc intret distinctio, an agatur de modico canone in solam recognitionem dominii, vel de magno ad correspondentiam fructuum & utilitatis juxta opinionem adhibeatum dictam distinctionem adhuc controversiam ex deductis per Surd. & adden. dec. 198. & latè Capo. Lat. dec. 19. ubi de hoc articulo.

Multò magis absque dubio id recipiendum dicebam in proposita facti specie, in qua non agebatur de ipso emphyteuta, qui concessionem recipiendo, se & suos ad ejus observantiam obligasset, ita ut dici valeat, aleam seu futurum casum in se suscepisse, sed agebatur de tertio, in quem ex facto emphyteuta, seu conductoris rei commodum, seu utilitas transierat, ita ut erga dominum nullam contraxerit personalem obligationem, sed tantum causativam, seu occasionalem, eatenus durabilem, 4 quatenus duret rei possessio, que est causa obligationis postmodum cessantis, tanquam ex cessante causa, quoties cessatio non est mere culposa, Tiraquell. cessant. caus. par. 1. num. 224. Rot. dec. 428. n. 1. cum sequent. par. 1. secundum Bonon. census 4. Februario 1654. coram Melsio plenè Amat. alios cumulans variar. refol. cap. 21. n. 1. cum seqq.

Et quamvis Mangil. in tract. de evict. qn. 123. num. 27. dicat, emphyteutam non obstante rei evictione, teneri ad canonum solutionem, in qua autoritate, juxta modernum abusum, actor se fundabat, & judex magnam faciebat difficultatem, Repli-cabam tamen, quod quidquid Mangil. dicat, non versabamur in ejus casu, cum loquatur de emphyteuta, qualis non erat reus conventus, sed simplex tertius possessor, & consequenter debitor occasionalis, ut supra.

Et nihilominus subjungebam, etiam respectu emphyteutæ, quoties evictio ejus culpe adscribi non possit, atque non agatur de evictione in parte, sed in toto, tale assumptum, upotest, ratione & autoritate destitutum, nullam penitus habere substantiam, cum difficultas solum eadat sequuta evictione, seu peremptione in parte, ut supra, ita ut non videatur quo spiritu Mangil. id asserturit, cum solum ad propositum alleget Bald. in l. 2. nn. 14. Cod. ubi in rem actio, & in l. officium nn. 3, ff. de rei vendic. ubi hoc neque somniat, sed solum dicit quod expulsio coloni non prejudicat domino non citato, ita ut iste non dicatur definire possidere, neque proprietatem impediatur rem suam à quocumque vindicare, non inde tamen inferri potest, quod emphyteuta vel conductor, cui res absque propria culpa evicta est, pro tempore quo non possidet, urgari valeat ad solvendos canones, seu pensiones correspondivas ad fructum, seu utilitatem, quæ ex ipsa re percipitur, cum id nullum juris, vel rationis fundamen-

tum habeat, nisi ubi peremptio, seu

evictio esset in parte cum

distinctione,

ut supra

I. 3

TUS.

ROMANA LOCATIONIS PRO COMITE FABIO CARANDINO CUM DOMINO DIRECTO

Causa resoluta per A.C. pro Carandino.

An emphyteuta non possidens rem emphyteuticam teneatur domino ad canones seu pensiones, & quando.

S V M M A R I V M .

- 1 Causa controversia.
- 2 Non possidens rem & non percipiens frumentum, non tenetur ad canones.
- 3 Quid si rei emphyteutica destruatur & fiat via publica.
- 4 Cessante causa debiti, cessati debitum.
- 5 An & quando emphyteuta non obstante rei evictione teneatur ad canones.

D I S C . XLIII.

 ILIOLUS, qui domum in emphyteuolum, seu perpetuam locationem acceperat, illam Carandino creditor in satisfactionem partis debiti cessit, sed cum ejusdem Giloli creditores occasione Montis, cum executivo privilegio Montistarum, eadem domo spoliassem Carandinum, qui per plures annos ejus possessione privatus remanerat, atque hoc non obstante, locator seu dominus directus ipsum ad hujus temporis canones, seu pensiones decursus molestaret.

Introducta causa coram A. C. prorsus vanam dicebam hujusmodi prætensionem, justè per judicem rejectam, quia etiam ipsem principalis emphyteuta, seu conductor, si rem emphyteuticam absque proprio facto & culpa amplius non possideat, quia ab alio occupata sit, non tenetur amplius ad

Card. de Lus. de Emphyteusi. Pars II.